

Mål och budget 2024–2026

**miljöpartiet
de gröna**

Budgeten i sin helhet finns
här:

Innehållsförteckning

Budgeten i korthet	3
Förslag mål och budget.....	4
Kommunstyrelsen	6
Nämnden för arbete och försörjning	9
Fritidsnämnden	11
Kulturnämnden.....	13
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	15
Natur- och trafiknämnden	17
Socialnämnden.....	19
Utbildningsnämnden	21
Äldrenämnden	23
Överförmyndarnämnden	25
Grunden för vår budget	26
Tabeller.....	33

Inledande ord

Förutsättningarna för mänskligt liv på jorden är fungerande ekosystem. Utan dessa finns inget samhälle och ingen budget till Nacka kommuns verksamhet. Denna insikt är grunden i Miljöpartiets politik.

Jordens ekosystem är hotade. Klimatförändringar förändrar förutsättningarna för mänskligt liv på jorden och gör stora delar av vår planet obeboeliga. Luftföroreningar, utarmning av matjorden, försurning av haven och den pågående utrotningen av tusentals arter är allt del av vår ohållbara relation till vårt enda hem. Vetenskapen har tydligt markerat: vi behöver agera nu och hålla uppvärmningen under två grader. Med dagens politik är vi på väg mot mer än tre grader. Det är oacceptabelt.

Varje steg i rätt riktning är avgörande och tillsammans är nyckeln. Vi ser hur flera av Miljöpartiets förslag finns med i de styrandes budget och har grund i den överenskommelse vi ingick efter valet med en helhet av satsningar för att tillsammans driva Nackas gröna omställning framåt. Även andra satsningar vi gjort tidigare återfinns och vi har därför utgått från de styrandes budget och därutöver ökat ramar med våra tillkommande satsningar. Vår budget är alltså en ändringsbudget till styrets budget.

Eftersom vi väljer att inte sänka skatten så får vi utrymme till fler satsningar på förebyggande arbete och samverkan, på civilsamhälle, kultur, fritid och skolan. Det här är en budget med framtidsinriktade och förebyggande satsningar för ett samhälle som håller ihop, idag och imorgon.

Budgeten i korthet

I vår budget gör vi satsningar som bygger ett inkluderande och hållbart Nacka. Där vi tar hand om varandra och tillsammans möter samhällets utmaningar. Som vi ser det ingår det i kommunens kärnuppdrag att ta ansvar i klimatutmaningen och skapa ett tryggt samhälle.

Det är nu vi skapar förutsättningarna för framtida Nackabors boende, resor och beteenden. Miljöpartiet ser detta som ett stort ansvar och en viktig möjlighet – gör vi rätt investeringar möjliggör vi ett mer hållbart och inkluderande Nacka, men håller vi fast vid gamla sanningar saboterar vi för kommande generationer. I vår budget lyfter vi en rad förslag som visar den riktning vi vill att Nacka utvecklas: den nära 15-minutersstaden där det du behöver till vardags finns inom gång- och cykelavstånd. När vi bygger ska vi använda hållbara material och bygga energieffektiva och flexibla lokaler. Vi vill öka fokus på återbruk i stadsutvecklingen och se såväl en återbruksyttefaktor som grön skatteväxling inom bygglovstaxan där byggnader med hög energistandard får en lägre taxa medan de som bygger energikrävande behöver betala mer.

För att de nya Nackabor som flyttar in ska etablera hållbara resmönster från början vill vi tidigarelägga investeringar i cykelvägnätet och se till att det finns säkra cykelparkeringar vid större kollektivtrafikknutpunkter. Så gör vi det enkelt att resa hela eller delar av resan med ett miljövänligt och hälsosamt färdmedel. Vi har flera förslag som skapar en stad där människor vill vara, inte bara bo. Vi vill se satellitkontor för minskat behov att pendla från Nacka och sommargåtor där bilar ersätts med

upplevelser och möten. Men vi vill också se till att Nacka skapas tillsammans med Nackas invånare, och satsar därför både på civilsamhället och på medskapande i stadsutvecklingen.

Nacka ska vara en trygg uppväxtkommun där barn utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Satsningar på förskola, skola och fritids men också på en jämlik skola är nycklar i en positiv samhällsutveckling. Alla barn ska känna sig trygga i Nacka och ingen offentligt anställd i Nacka kommun ska ange papperslösa.

Fler svenskar är oroliga för den demokratiska utvecklingen visar undersökningar. Vi har en regering vars narrativ är att ställa människor mot varandra, misstänkliggöra och slå sönder grunden för vårt demokratiska samhälle genom att dra ned stöd till folkbildning och kultur. Det här gör att vi i Nacka behöver göra mer och vi satsar på höjd kulturpeng, civilsamhället, studieförbunden och skolbibliotek. Nacka ska ha ett rikt utbud av aktiviteter för alla åldrar och kulturen ska vara en självklar del av stadsbilden.

För Miljöpartiet är låg skatt inget självändamål och satsningar för att möta de kriser vi befinner oss i måste få kosta. Vår vision är en ekonomisk tillväxt som håller sig inom planetens gränser, helt enkelt för att vi som mänsklighet inte längre har råd att leva på lånade resurser. Vi ser också investeringar för ekologisk och social hållbarhet som just investeringar och inte kostnader, eftersom det på lång sikt lönar sig även ekonomiskt att lägga pengar på ett inkluderande samhälle där människor och planeten mår bra.

Våra stora satsningar är:

- På förskola, skola, fritids och kultur
- På civilsamhälle och medborgarengagemang med mer samverkan under ledning av trygghetsutskottet
- På förebyggande insatser inom ramen för socialnämnden

Gröna satsningar i styrets budget

Arbetet med punkterna i samverkansavtalet fortsätter och i årets budget tillförs särskilda medel till skolgårdar i utemiljölyftet. Den internhyresmodell som genomfördes för ett antal år sedan behöver ses över. Miljöpartiet fick därför in i samverkansavtalet att en utredning måste göras kring hur internhyran har slagit på förskolors och skolors nyttjande av idrottshallar.

Tidigare satsningar vi gjort på skolan återfinns också och ett särskilt uppdrag om att se över en bonus för ökad kvalitet finns för flera nämnder, däribland utbildningsnämnden. Där har vi tidigare haft riktade medel för minskade barngrupper men ser en översyn av bonus som ett steg mot detta.

Förslag mål och budget

Vi är inne i många kriser samtidigt nu och vi måste ha styrkan att möta alla. Nu mer än någonsin behövs gemensamma satsningar för att vända klimatutvecklingen och skapa en värld där vi inte bränner ut planeten. Nu mer än någonsin behövs samhället och välfärden. Det är med gemensamma krafter vi stärker skola, föreningsliv och socialtjänst. Genom skyddsnät och mötesplatser, från minsta studiecirkel till undervisningen i klassrummen, på fritids och i förskolan. Det är nu samhället behöver

förebygga och stötta. Inget barn, ingen ungdom ska dras in i våldet, ingen förälder ska känna sig övergiven och maktlös.

Det är genom det gröna framtidsbygget som vi skapar förutsättningar för att tackla dagens och framtidens kriser. Vi vill samla arbetet med civilsamhället och samordna det över fler nämnder, där kommunstyrelsens trygghetsutskott får en framstående och samordnande roll i det förebyggande arbetet.

Miljöpartiets budget är ett förslag för att möta de kriser vi är inne i och bygga ett starkare Nacka.

För satsningar på ett hållbart Nacka föreslår vi en oförändrad skattesats på 17,98 kr. Det ger oss ett utrymme på drygt 40 miljoner till satsningar och stärkta verksamheter. I vår budget finns satsningarna i de styrandes budget med. Utöver det satsar vi 40 miljoner kronor mer i verksamheterna.

Internräntan

Miljöpartiet föreslår en kostnadsneutral modell med ”grön skatteväxling” inom internräntan, där investeringar som motverkar uppfyllelsen av kommunens miljömål belastas med högre ränta och investeringar som bidrar till att uppfylla dessa får lägre ränta. Vi vill med denna utgångspunkt göra en översyn av internräntan under 2024.

Internhyror

Den internhyresmodell som genomfördes för ett antal år sedan behöver ses över. Miljöpartiet fick därför in i samverkansavtalet att en utredning måste göras kring hur internhyran har slagit på förskolors och skolors nyttjande av idrottshallar. Vi välkomnar den översyn som nu ska göras och att fritidsnämnden ska se över taxorna för nyttjande dagtid. Flexibla lokaler som också kan nyttjas av civilsamhället måste vara en tydlig ledstjärna och vi behöver en hyresmodell som inte går ut över barns rörelse och rätt till meningsfull fritidstid.

Miljöpartiet har länge drivit på att hyresersättningen för skollokaler ska brytas loss ur skolpengen och ersättas i ett system vid sidan om denna. Det är viktigt att alla skolor via skolpengen får lika mycket pengar per elev till den pedagogiska verksamheten. Det är också viktigt att extra pengar som tilldelas för socioekonomiska skillnader inte äts upp av höga hyreskostnader. Vi tror att en sådan förändring av skolpengen ger ett bättre incitament till fastighetsenheten att driva på en utveckling mot energisnålare, flexibla, mer välutnyttjade lokaler och på sikt lägre lokalkostnader för Nackas skolor.

Nya lokaler är ofta dyrare än gamla samtidigt som det kan finnas andra anledningar till varför en större del av skolpengen går till hyra, som i fallet med Saltängens skola. Därför vill vi att kommunen utnyttjar tillägget i skolförordningens kap 14 § 6 som gör det möjligt att ge extra pengar till en skola för höga kostnader ”på grund av kommunens investering i nya lokaler, renovering av befintliga lokaler eller någon annan omständighet”. Det blir en temporär extra kostnad för lokaler som kommunen ändå har hyra för kommande år, men som ger möjlighet för skolan att kvarstå i lokalerna och en chans att öka elevantalet genom att också ta tillvara kraften i civilsamhället.

Kommunstyrelsen

Det vi bygger här och nu präglar både samtid och framtid. Miljöpartiet vill att Nacka jobbar för en hållbar stad där detaljplaner stödjer ett hållbart nyttjande av kommunens mark. Med hållbart menas att markförsäljningar tar hänsyn till ekonomisk, ekologisk och social hållbarhet. Det kan handla om hur vi skapar byggnaderna och hur de ser ut, att vi tar tillvara det naturen ger oss, bygger olika typer av bostäder, bevarar skogar och grönområden, skapar parker, lekplatser, skolor och mötesplatser för kultur, idrott och civilsamhälle. Om kommunen bara arbetar mot att få det största möjliga ekonomiska värdet så missar vi andra viktiga värden som bygger ett samhälle: att människor trivs och vill bo här, att det vi bygger och skapar är något att vara stolta över och att vi får en blandad, levande stad. Det betyder att vi viktar värden mot varandra och även tittar på långsiktiga mål, inte bara på vad vi kan tjäna här och nu.

För att nå klimatmålen och samtidigt bygga en trivsamt kommun behöver vi minska privatbilismen genom att satsa på gång-, cykel-, och kollektivtrafik, men även erbjuda bilpooler där vi utnyttjar yta och fordon mer effektivt. Vi vill att kommunstyrelsen tittar på hur en intern koldioxidskatt kan införas så att utsläpp får ett pris och synliggörs. Investeringar som motverkar uppfyllelsen av våra lokala klimat- och miljömål måste vara med och betala investeringar som mer bidrar till uppfyllelsen av dessa mål.

Vi vill att kommunen tar ett större ansvar för klimatanpassning och ser att planen behöver finansieras. Kommunstyrelsen får därför i uppdrag att se hur detta kan göras, både för våra egna verksamheter och i relation till privata aktörer.

Vi behöver planera för framtidens tekniska lösningar för transporter och byggnation. Bilpooler, vätgasmack, teknikkulvertar där alla ledningar går i samma tunnlar, återanvändning av massor i arbetet för ett tystare Nacka med gröna bullerskydd är några exempel. Vi välkomnar den lokala masshanteringsplan som ska tas fram då vi länge påpekat att samordning och effektivt nyttjande av massor är en viktig nyckel i stadsbyggandet.

Vi vill lyfta grönska i stadsplaneringen och föreslår ett grönt paket med en rad satsningar både för biologisk mångfald och social hållbarhet. Stadsängar, levande dikeskanter, odling, stärkta gröna mellanrum och spridningskorridorer samt en levande och lekfull dagvattenhantering är exempel på sådant vi vill se inom ramen för detta.

Grundpelaren för social hållbarhet är att bygga blandat så att människor med olika bakgrund, ålder och livssituation bor grannar. Vi har en rad förslag för att uppnå detta, till exempel vill vi anvisa mark för bostadsrättsföreningar med en social hållbarhetsprofil som upplåter en andel ungdomsbostadsrätter för unga vuxna till ett rabatterat pris, men också se till att kommunen inför en kommunal hyresgaranti.

Utöver bostäder så behöver livet mellan husen också utvecklas för att främja social hållbarhet. Under ledning av kommunstyrelsen vill vi att fler nämnder och kommunens bolag samverkar kring förebyggande insatser och erbjuder olika typer av arbetsmarknadsinsatser samt arbetsträning. Vi vill rikta resurser till civilsamhället och stärka samordningen på området för att kunna arbeta långsiktigt och målinriktat men även i olika projekt.

Vi vill att en strategi för förebyggande arbete och trygghetsskapande åtgärder tas fram och resurser avsätts för fördjupad samverkan mellan nämnder, aktörer och civilsamhälle och där samordnare och koordinatörer leder arbetet inom en rad områden som fritid, skola, kultur, stadsbyggnad, äldre, arbete- och försörjning samt sociala frågor. Kommunstyrelsens trygghetsutskott får därför medel för att samordna arbetet och stötta och ta tillvara den enorma kraft och stora potential som finns i civilsamhälle och föreningsliv.

Vi vill också se över hur Nacka kan arbeta med idéburet offentligt partnerskap (IOP) i större utsträckning, för att ge aktörer i civilsamhället möjligheter till långsiktighet och förutsägbarhet. Utöver detta vill vi att en översyn av taxorna för lokalnyttjande görs för att kunna upplåta lokaler till civilsamhället för väldigt låg taxa.

Vi vill att kommunstyrelsen verkar för att planerna på en ny motorväg genom centrala Nacka läggs ner. Om inte så måste vi minimera markreservaten för billobbys våta dröm om att kanske få bygga en "Östlig förbindelse" någon gång i en avlägsen framtid. Idag är motorvägsprojektet utöver att det saboterar både klimat- och miljömålen också det största hindret mot utvecklingen av centrala Nacka. Bland annat hindrar det planerna på världens största trästad Stockholm Wood City i Sickla.

Vi vill nyttja dyrbar mark i centrala lägen på bästa sätt genom tredimensionell fastighetsbildning, tillvaratagande av befintliga bergtrum och inventering av ytor för markbyten över hela kommunen och kommungränserna. Vi har också förslag på hur Nackas närcentrum kan bli mer levande och trivsamma både med mindre satsningar, som offentliga toaletter och dricksfontäner, men också

med kommunala satellitkontor. Om fler slipper pendla från Nacka och i stället kan hyra en plats på ett lokalt satellitkontor minskar rusningstrafiken samtidigt som det lokala näringslivet får större underlag för exempelvis lunchrestauranger och handel. Vi ger kommunstyrelsen i uppdrag att skapa möjligheter för fler satellitkontor i Nacka, så att trycket på våra pendlingsstråk kan minska i rusningstrafik samtidigt som det lokala näringslivet gynnas.

Arbetet med ny översiktsplan, nytt grön- och blåstrukturprogram och ökat skydd av natur fortsätter i enlighet med samverkansavtalet. Inom ramen för arbetet med översiktsplan vill vi också titta på hur Nacka kan arbeta mer med kulturdriven stadsutveckling och kulturljudzoner. Vi vill att enprocentregeln blir norm vid markanvisning och lyfts in i exploateringsavtal för att synliggöra och värdesätta kultur och gestaltning i offentliga livsmiljöer.

Det är positivt att en satsning görs på förskole- och skolgårdarna i syfte att stimulera barn och elever till en mer aktiv utevistelse och vi vill arbeta med konceptet lekotoper i utvecklingen av lekplatser och lekande miljöer. Miljöpartiet har ända sedan 2012 föreslagit att hyran för skollokaler ska ersättas vid sidan om skolchecken. Det är viktigt att alla skolor genom skolpengen får lika mycket pengar per elev till den pedagogiska verksamheten. Underskott som uppkommit till följd av dagens bristfälliga marknadsanpassade styrmodell är väldigt svåra att hantera på ett rättvist sätt. Vi vill att kommunen använder sig av tillägget i skolförordningens kap 14 § 6 som gör det möjligt att ge extra pengar till en skola för höga kostnader "på grund av kommunens investering i nya lokaler, renovering av befintliga lokaler eller någon annan omständighet".

Det är spännande att Nacka växer och blir stad och vi tror att deltagande och medskapande processer har en viktig roll att spela här. Vi vill att

kommunstyrelsen tillsammans med nämnderna får i uppgift att hitta fler medskapande arbetsätt och former för dialog.

Eftersom Miljöpartiet väljer att lämna skattesatsen oförändrad så har vi utöver styrets budgetförslag möjlighet att föreslå:

- Ökad ram 2 mnkr förebyggande arbete och trygghet

Nämnden för arbete och försörjning

Krig, kris och tuffare ekonomiska tider skapar ökad utsatthet och vi vill se till att Nacka finns där för människor som behöver stöd. Nämnden för arbete och försörjning har en viktig uppgift i detta. Det säkerhetspolitiska läget och klimatförändringar i världen kommer leda till fler människor på flykt i världen och Nacka kommer även i framtiden behöva ta emot människor på flykt, något vi vill se i planeringen av kommunens organisation.

Människor på flykt ska i Nacka ha möjlighet att skapa en ny trygg tillvaro. Kommunen ska vara lyhörd för hur mottagandet kan fungera bättre och ta vara på förslag på hur dessa människor bättre kan bygga upp en stabil tillvaro och komma in i samhället. Många av de personer som flyr kommer inte kunna återvända utan bör ges möjlighet att bygga en ny tillvaro i Sverige med jobb och bostad, och de som kommer till Nacka ska ses som en tillgång för kommunen. Med rätt insatser kan de snabbt komma i arbete, men den tuffa bostadsmarknaden i kombination med kommunens regel att man utan undantag måste lämna sin tillfälliga bostad efter etableringsfasens två år gör att många inte kan bo kvar i Nacka. Vi vill förlänga etableringstiden till fem år i kommunens bostäder, för att öka möjligheterna för nyanlända att etablera sig på riktigt samt hitta en bostad i Nacka eller i någon av de omkringliggande kommunerna. Detta görs genom att hyresgästerna själva betalar hyran för bostaden i fråga.

Kommunen erbjuder i dagsläget flera sommarjobb till ungdomar, vilket ger en viktig erfarenhet och väg in på

arbetsmarknaden. Tack vare samverkansavtalet finns också gröna sommarjobb och vi vill följa upp vilken typ av arbete som erbjuds inom ramen för dessa, så det också blir en tydligare koppling exempelvis till gymnasiets naturvetenskapliga linjer.

Sedan oktober 2021 är Fisksätra av polisen klassat som ett särskilt utsatt område. Forskningen visar att ekonomisk utsatthet och segregation är en grogrund för kriminalitet. Miljöpartiet satsar därför även i år på förebyggande och trygghetsskapande arbete genom Fisksätraakademien som får resurser att driva projekt initierade av Fisksätrabor. Vi tror inte tuffare tag och övervakningskameror är en långsiktig lösning utan vill istället lyssna på invånarnas idéer och skapa en känsla av egenmakt.

Nacka behöver bättre utnyttja potentialen i samarbete mellan nämnder och jobba mot flera mål samtidigt. Samverkan med socialnämnden är naturlig och vi välkomnar arbetet med en barnrättsplan. Vi vill att kommunen inför en absolut nolltolerans mot vräkningar av barnfamiljer och i det arbetet behöver fler nämnder samverka.

Under ledning av kommunstyrelsen vill vi att fler nämnder och kommunens bolag samverkar kring förebyggande insatser och erbjuder olika typer av arbetsmarknadsinsatser samt arbetsträning. Att samordna och stötta civilsamhället är en viktig nyckel till inkludering. Den satsning vi gör inom ramen för trygghetsutskottet ska också nämnden för arbete och försörjning

samverka i, till exempel i projekt riktade till nyanlända samt i olika delar av Nacka.

Eftersom Miljöpartiet väljer att lämna skattesatsen oförändrad så har vi utöver styrets budgetförslag möjlighet att föreslå:

- Ökad ram 3 mnkr (myndighet och huvudmanna)

Fritidsnämnden

Miljöpartiet vill se ett Nacka där alla har tillgång till en rik fritid. I linje med vår vision om 15-minutersstaden vill vi att idrottsytor och fritidslokaler blandas med övrig bebyggelse i stället för att samlas på ett fåtal större idrottsområden. I vissa fall kan det dock finnas samordningsvinster med att planera för idrottsanläggningar i närheten av varandra i syfte att spara energi, såsom exempelvis simhallar och idrottshallar. Vi utgår från barnperspektivet och vill att barn och unga ska kunna ta sig till och från träningen till fots, med cykel eller kollektivtrafik. Som ett tillägg till kommunens kapacitetsutredning vill vi också titta på kringytor som tillgång till toaletter, omklädningsrum och materialbodas vid våra anläggningar.

Vi välkomnar den översyn som ska göras om hur anläggningar och lokaler nyttjas i och med den nya hyresmodellens införande. Vi ser att fritidsnämnden behöver få större mandat om fastigheter och samverka mer med olika enheter för att få till ett flexibelt nyttjande.

Vi vill att fritidsnämnden tillsammans med föreningsliv och civilsamhälle är en aktiv del i det fritidslyft vi föreslår i utbildningsnämnden. En meningsfull fritid börjar i skolan och för att nå fler barn och unga vill vi hitta nya samverkansformer mellan skolor och föreningsliv. Skol-IF är en form av idrott organiserad utanför det traditionella föreningslivet som vi vill titta på hur kommunen kan stötta i syfte att nå fler barn och unga.

Förutom att satsningar på en meningsfull fritid är bland de viktigaste vi kan göra för inkludering och som brottsförebyggande åtgärd så kan föreningslivet vara en del av trygghetsskapande åtgärder i samhället. Vi vill möjliggöra för

föreningslivet att söka mer bidrag för exempelvis nattvandring och naturstädning inom ramen för de förebyggande satsningar vi gör.

En grundbult i Miljöpartiets politik är att vi ska nyttja våra resurser mer effektivt. Vi har i många år drivit på för att energieffektivisera kommunens fritidsanläggningar och hade detta gjorts tidigare hade miljoner sparats. Det handlar både om hur vi placerar och samplanerar idrottsytor för att kapa kostnader, och om hur vi arbetar med låg energiförbrukning och annat som sänker driftskostnaderna och tack vare samverkansavtalet är nu livscykelperspektiv vägledande.

På samma sätt som kommunen följer upp ekonomiska kostnader för anläggningar måste vi ha koll på ekologiska effekter. I vår budget förra året ville vi se en utredning av konstgräsplanerna, något som blivit än mer aktuellt med anledning av den dåliga luftkvaliteten i fotbollstältet på Nacka IP.

Vi behöver hitta sätt att samutnyttja ytor bättre och göra en översyn över ytor aktuella för markbyte. Det är bra att kommunen arbetar med flexibel lokalanvändning och vi vill ta detta ett steg längre, med tredimensionell fastighetsbildning och kreativa lösningar. En särskild inventering av ytor för fotboll behövs, då det är en idrott som engagerar många samtidigt som den är ytkrävande.

Samutnyttjande är aktuellt även när det gäller utrustning. Dyr utrustning gör att vissa idrotter väljs bort, samtidigt som barns utrustning ofta är dåligt använd eftersom barn växer snabbt. Vi vill därför att kommunen, i samverkan med det kommunala bolaget Nacka vatten och avfall samt föreningslivet, underlättar för idrottsbyten (sk fritidsbanker) och att fritidsnämnden

får i uppdrag att utreda och samordna arbetet för detta.

Vi vill att alla barn ska få lära sig simma och sänka de ekonomiska trösklarna till

simskolan. Vi vill sänka simskoleavgiften samtidigt som vi vill titta på hur den kan differentieras så att hushåll med lägre inkomst kan få en lägre taxa.

Eftersom Miljöpartiet väljer att lämna skattesatsen oförändrad så har vi utöver styrets budgetförslag möjlighet att föreslå:

- Ökad ram fritidsbank 0,7 mnkr
- Ökad ram sänkta avgifter simskola 0,5 mnkr

Kulturnämnden

Miljöpartiet vill se ett rikt kulturliv i Nacka och en stadsmiljö där konst och gestaltning är en självklar del. Kulturen ska finnas nära och vara tillgänglig oavsett ålder, bakgrund eller kön. Vi vill att alla ska kunna utveckla sin skapande förmåga och vara aktiva deltagare i kulturlivet och att kommunens resurser fördelas rättvist mellan flickors och pojkars kulturaktiviteter.

Kulturen ska vara fri och politiker ska inte ha möjlighet att påverka innehåll eller uttryck i den, detta är grundläggande i en demokrati. Vi vill göra en översyn om hur principen om armlängds avstånd efterlevs i Nacka och hur det organisatoriska skydd för kulturens frihet kan stärkas, även sett till olika konkreta beslut om exempelvis bidrag. Politiken ska inte ha möjlighet att påverka innehåll i konstnärlig eller kulturell verksamhet.

Förskolan och skolan möjliggör barns och ungas tillgång till kultur genom exempelvis kulturpengen. Vi vill också i samarbete med Äldrenämnden se hur Nackas äldre kan få tillgång till kulturupplevelser som del av det hälsofrämjande arbetet inom äldreomsorgen.

Vi tror att konst och medskapande har en viktig roll att spela i utvecklingen av Nacka och vill se projekt med dialoger tillsammans med människor för att utveckla livsmiljöer och platser. Vi ser att kommunen behöver öka kunskapen om kulturdriven stadsutveckling, så att kultur ses som en resurs vid stadsplanering. Inom ramen för arbetet med översiktsplan också titta på hur Nacka kan arbeta med kulturljudzoner.

Kultur och kulturarv ska vara närvarande i den fysiska miljön och vi vill att en procent av investeringar i det offentliga rummet ska användas till konst och gestaltning samt avsätta plats och resurser till spontankonst. Det

finns kommuner i Sverige som förvaltar olika fonder och stiftelser, även för den offentliga miljön och bevarande av kulturhistoriska värden. Vi vill utreda hur en form av fond eller stiftelse för bevarandet av kulturhistoriska värden som förvaltas av kommunen kan inrättas i Nacka.

När vi bygger nya skol- fritids- och kulturlokaler ska vi optimera dem så att de kan nyttjas av så många som möjligt under dygnet och året. Vi vill också titta på hur civilsamhället kan få tillgång till lokaler även genom subventionerade hyror eller nolltaxa samt införa ett särskilt ateljéstöd riktat till konstnärer. Träffpunkt och öppna kulturskolan i Fisksätra är satsningar vi gärna ser på andra platser i Nacka också. Detta finns därför med i kommunstyrelsens budget kring förebyggande arbete och satsningar på social hållbarhet.

Vi välkomnar att det stora verksamhetsbidraget numera omfattar två år, något vi ville utreda i förra årets budget. Vi vill fortsatt se hur flerårsavtal för finansiering av bidrag som idag är ettåriga kan införas.

Offentliga platser som bibliotek är viktiga mötesplatser och ger utrymme för skapande. Miljöpartiet vill ha kommunala bibliotek som värnar dessa möten och inte drivs av kommersiella mål. I kommunens biblioteksstrategi vill vi göra tillägg och uppmärksamma bibliotekens samhällsviktiga roll i kriser, som kunskapsbärare och informationskälla.

Kulturen måste få kosta och i vår budget satsar vi på att stärka kulturens närvaro i det offentliga rummet samtidigt som vi lyfter dess roll i att främja öppenhet och demokrati. Vi satsar på kulturdriven stadsutveckling, spontankonstytter, ateljéstöd och stöd till studieförbunden. Vi har i våra senaste budgetar ökat kulturpengen och fortsätter i årets

budget att stärka den samtidigt som vi satsar på ytterligare en öppen kulturskola i kommundelen Boo.

Vi vill stärka civilsamhället och satsar särskilt inom ramen för

kommunstyrelsens trygghetsutskott på detta. Vi tror på kraften i mötet mellan människor och att förebyggande arbete är en avgörande del för att möta samhällsutvecklingen. I detta arbete är också kulturnämnden en del.

Eftersom Miljöpartiet väljer att lämna skattesatsen oförändrad så har vi utöver styrets budgetförslag möjlighet att föreslå:

- Ökad ram kulturpeng 1,9 mnkr
- Öppen kulturskola Boo 1 mnkr
- Ökad ram spontankonst 1 mnkr
- Ökad ram ateljéstöd samt stöd till studieförbunden 1,5 mnkr

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Vi bygger framtidens stad här och nu och det är upp till politiken att ta ansvar för att det vi bygger blir hållbart, så att inte bara de ekonomiska värdena får styra. Vår vision är 15-minutersstaden, där det vi behöver finns i närområdet tack vare effektiv och väl genomtänkt användning av ytor.

Vi noterar med glädje att det finns flera förslag på hur Agenda 2030-målen ska nås, något vi uppmärksammat har saknats tidigare. Men, dagens mål om att "detaljplanering ska kunna redovisa klimatpåverkan" saknar insatser för att nå dit. Vi vill att detaljplaner ska stödja ett hållbart nyttjande av kommunens mark såväl ekologiskt, socialt som ekonomiskt. Det kan handla om att bygga hus av god kvalitet med återbrukat material, bevara grönområden och stärka grönska.

När det byggs ska kommunen styra mot hållbara byggmaterial. Vi vill höja kunskapen om cirkularitet i byggandet där återbruk får ett värde och utsläpp ett pris genom att hitta incitament i stadsbyggandet för detta. Att använda återbruk är både klimatsmart och kan i många lägen också bidra till att en plats behåller delar av sin historia som ett inslag i den gestaltade livsmiljön. Verktöget grönytefaktor finns idag med vid exploatering och markanvisning och vi vill titta på hur en liknande "återbruksytefaktor" kan införas.

Vi kan påverka med flera verktyg och inkludera hållbarhetskriterier, vid markanvisning, i exploateringsavtal och med bygglovstaxor. Vi vill att bygglovsavgiften för hus som uppfyller kraven för passivenergihus sänks eller slopas, något som är kostnadsneutralt eftersom förslaget finansieras genom högre bygglovsavgifter för mindre hållbara hus. Vi vill att kommunen prövar att ta med husgrundens

klimatpåverkan som ett kriterium vid markanvisningstävlingar eftersom det är en stor miljövinna att slippa krossa berg till husgrunder. Vi vill också undersöka vilka politiska styrmedel som är möjliga för att få olika byggaktörer i Nacka att använda betong med så låg klimatpåverkan som möjligt. Vi vill arbeta för att fler byggnader i Nacka ska hållbarhetscertifieras med tanke på koldioxidavtryck.

Grönska och natur måste få större plats i stadsbyggandet, inte minst för klimatanpassning. Vi vill göra fler insatser för Nackas pollinatörer och planera växtlighet så att föda i form av blommor finns från vår till höst. Att blanda upp staden med grönska fyller också en viktig social funktion, då möten uppstår och engagemang för närmiljön ökar till exempel genom stadsodling och parkytor. Grönska kan också användas vid byggandet av bullerskydd, för att dämpa buller och erbjuda andra ekosystemtjänster som dagvattenrening.

Social hållbarhet och integration behöver vara ledord såväl övergripande som i detaljplanering, för att möjliggöra ett tryggt, dynamiskt och inkluderande Nacka. En kommun med blandade bostads- och upplåtelseformer blir mindre segregerad och mer levande. Nacka har brist på både normalstora hyresrätter och små lägenheter med rimlig hyra som unga och äldre klarar av att betala och det är viktigt att vi får bättre balans i bostadsutbudet.

Stadsbyggnad handlar inte bara om var vi bor utan också om hur vi reser. Vi vill införa en mer flexibel mobilitetsnorm där byggherrar kan välja att istället erbjuda närhet till kollektivtrafik, bilpool eller lånecyklar. För att förbereda oss inför en stad med mindre biltrafik vill vi se mobilitetshus samtidigt som vi planerar säkra

cykelparkeringar vid knutpunkter för kollektivtrafik.

En viktig del i en socialt hållbar stadsplanering är barnperspektivet. Vi ser att förskolegårdar även utanför centrala Nacka ges för lite plats. Vi vill använda lekvärdesfaktor som verktyg för att analysera de ytor barnen får tillgång till i sin vardag. Vi vill också ha

ytterligare riktlinjer och verktyg för mer utrymme och bättre gårdar, på barnens (lek)villkor.

För att skapa en trivsamt och levande stad så vill vi också ha med kulturperspektivet när vi utvecklar staden i Nacka och titta på hur vi kan arbeta med kulturljudzoner.

Eftersom Miljöpartiet väljer att lämna skattesatsen oförändrad så har vi utöver styrets budgetförslag möjlighet att föreslå:

- Ökad ram utredning återbruk och cirkulärt byggande 0,7 mnkr

Natur- och trafiknämnden

Natur- och trafiknämnden ska arbeta för att skapa smidiga, klimatsmarta sätt att resa i Nacka och värna och utveckla kommunens naturområden och gröna mellanrum. Miljöpartiet vill minska andelen bilresor och möjliggöra för en mångfald av delad mobilitet.

Ett effektivt verktyg att påskynda den gröna omställningen är upphandlingar och att vi som kommun både efterfrågar och gynnar mesta möjliga hållbara metoder, material och maskiner. Vi vill att arbetet med upphandlingar utvecklas så att miljö, hållbarhet och omställning blir vägledande och att nämnden samverkar med kommunens nya klimatstrategiska enhet inför beslut om upphandlingar. Fossilfria maskiner och verktyg för anläggning och skötsel är för oss en del av kommunens arbete för en fossilfri fordonsflotta.

När vi förtätar och bygger stad blir de gröna mellanrummen och stråken än viktigare. Vi behöver tänka flöden, inte öar, och knyta ihop grönskan både för våra pollinatörer men också för att få ett grönt intryck. Mellan träden på stadsgatorna, på torg, hus och gårdar, i dikeskanter och rondeller. Ibland kan grönska på kort sikt kosta mer, i form av underhåll som snöröjning, vattning och plantering, men också för att vi satsar på kvalitet i växtlighet och anläggande av jordbäddar. Men på lång sikt får vi en livsmiljö bättre rustad för klimatförändringarna, en närmiljö som blir tystare och renare där vi också lyfter biologisk mångfald.

Vi vill att platser för stadsängar inventeras, även i samarbete med privata fastighetsägare, och se projekt med levande dikeskanter och rondeller. Vi vill också att ett projekt med stadsodling, där Nacka upplåter plats åt invånare som vill sköta gemensamma ytor startas. Vi vill också att kunskapen kring det naturnära skogsbruket höjs

och att Nacka verkar för ett hyggesfritt skogsbruk.

Vi ser att investeringar i cykling behöver ske så fort som möjligt. När nya Nackabor flyttar in behöver infrastrukturen för hållbart resande finnas på plats, och därför vill vi bryta ut cykelinvesteringar ur investeringsramen för kommunen och genomföra dessa direkt. Ett exempel där vi vill se en insats för förbättrade villkor för cyklister är Järsla bro, något som möjligen kan ske i form av en ändring till cykelgata. Framtidens Järsla bro behöver ha fokus på cyklister och gångtrafikanter.

Vi vill också skapa möjligheter för fler att cykla delar av sin arbetsresa med fler säkra cykelparkeringar och bättre prioritera cyklister på Värmdövägen under tiden denna byggs om.

Nacka behöver bättre utnyttja potentialen i samarbete mellan nämnder och jobba mot flera mål samtidigt. Tillsammans med föreningsliv, skolor men också som arbetsträning vill vi samverka kring naturstädning, stadsodling och ökad cykling. Till de projekt som idag finns för att öka cyklingen vill vi addera ett projekt med mobila cykelverkstäder längs stora pendlingsstråk.

Bilar har en plats även i framtidens transportsystem, men där är de elektriska och nyttjas mer effektivt, inte minst för att Nacka ska ha plats för annat än parkeringsplatser. För att gynna buss och spårbunden trafik behövs fler infartsparkeringar men dessa vill vi förlägga i parkeringshus, så att de i framtiden kan konverteras till annat, i takt med att bilresor minskar och vi delar mer på de bilar som finns. Vi vill också se över vilka delar av centrala Nacka som kan vara aktuella för dubbdäcksförbud.

Vi vill utnyttja Nackas vatten för att erbjuda kollektivtrafikresor med båt och båtpendlingen i kommunen kommer tack vare samverkansavtalet utvecklas under mandatperioden. Vi ser fram emot att delar av kommunen som tidigare saknat rimliga resvägar nu kan knytas ihop, och hoppas se förbindelser mellan till exempel Lännersta och Saltsjöbaden.

Vi vill att kommunen underlättar för ett hållbart båtliv och i detta även samverkar med Värmdö kring båtvättar, tömningsstationer och laddstationer för elbåtar. Sådana anläggningar uppmuntrar till båtliv utan giftig bottenfärg och till att minska övergödning.

Mer natur ska skyddas och i det vill vi hitta sätt att bevara naturområden. I arbetet med att skydda natur vill vi att även allmänhet och civilsamhälle kan bidra till att identifiera platser. Vi vill att kommunen ser över möjligheten att köpa olämpligt placerade stugor i Skuruparken om sådana blir till salu och säga upp arrendet så att platsen åter blir del av allmänhetens park. Vi vill också stärka Sarvträsk våtmark och tillgängliggöra den del som ligger närmast sjön.

Vi vill skapa ett Nacka med plats för möten, kultur och upplevelser. Det ska vara enkelt att röra sig till fots och vi vill inventera lägen där kommunen kan

testa att anlägga diagonala övergångsställen för att förenkla för gångtrafikanter. Vi vill se sänkta hastigheter, fler gångfartsområden och lekgator. Vi vill också identifiera platser som kan öppnas upp för gatuliv i form av sommargåtor.

När centrala Nacka förnyas vill vi hitta sätt att bevara platsens karaktär och historia på kreativa sätt samtidigt som vi säkrar ytor för lek och rörelse. Vi vill att Nacka tar inspiration av konceptet Lekotoper och att förslag på kostnader tas fram för att i ett pilotprojekt utveckla den kommunala lekparken *Sickla by* i Birka.

Vi behöver ta varje tillfälle att lyfta och synliggöra återbruk och mer hållbar konsumtion. Vi vill att Nackas kretsloppsparker även arbetar med reparation och sociala projekt i samarbete med olika nämnder. Även återvinning bör göras så enkelt som möjligt för invånarna och vi vill i ett pilotprojekt möjliggöra för återvinning på allmän plats.

Att ge möjligheter för barn och unga att vistas i och lära sig om naturen är en viktig pedagogisk uppgift. Vi vill stärka Nyckelvikens arbete med Lilla Lantbruksskolan och även lyfta in naturundervisning där. Vi vill på sikt att detta inordnas under Valfärd samhällsservice så det inte blir en belastning för skolornas budget.

Eftersom Miljöpartiet väljer att lämna skattesatsen oförändrad så har vi utöver styrets budgetförslag möjlighet att föreslå:

- Ökad ram projekt ökad cykling 1 mnkr
- Ökad ram naturstädning 0,3 mnkr
- Ökad ram Nyckelviken 1 mnkr

Socialnämnden

Ett samhälles styrka ligger i hur väl vi tar hand om medmänniskor i behov av stöd. Nacka ska vara en kommun där vi tar hand om varandra och tillgodoser alla invånares sociala behov. Vi vill skapa bra förutsättningar för jämlik hälsa och villkor.

Miljöpartiet vill prioritera det förebyggande arbetet inom alla nämndens ansvarsområden. Det är viktigt med insatser i ett tidigt skede och för att fånga upp barn och unga som har det svårt krävs ett aktivt samarbete mellan föräldrar, socialtjänst, skola och elevhälsa, ungdomsmottagning, psykiatri, primärvård och närpolis. Vi vill titta på hur socialtjänsten kan vara mer närvarande i olika kommundelar även genom tillfälligt utlokaliserade kontor någon eller några dagar per vecka.

Miljöpartiet ser ett behov av familjecentraler i fler delar av Nacka och behov av en starkare elevhälsovård. Elevers hälsa och en meningsfull fritid är förutsättningar för att förebygga stress och psykisk ohälsa. Vi välkomnar satsningen på skolsociala team.

I vår budget säkrar vi långsiktig finansiering för det viktiga arbetet med tidiga insatser och satsar på ett utökat samarbete inom ramen för SSPF och med andra aktörer i samhället. Vi vill samverka med övriga nämnder för att förebygga utanförskap och fånga upp ungdomar i riskzonen för missbruk och våld.

Under de senaste åren har antalet våldsutsatta kvinnor ökat. Vi vill lägga mer resurser på att både förebygga mäns våld mot kvinnor, men främst också erbjuda stöd och skydd åt våldsutsatta kvinnor. Särskilt viktigt är fokus på barnen i dessa familjer. Vi välkomnar det idéburna offentliga

partnerskap (IOP) som ingåtts med Kvinnojouren, ett steg helt i rätt riktning för nya samarbeten och långsiktighet i stöd och samverkan. Vi ser gärna att Nacka tecknar fler IOP:er inom olika områden.

Att stå utan tak över huvudet kan drabba vem som helst. Det finns många hemlösa personer i Nacka, både i akut hemlöshet och med tillfälliga bostadslösningar. Socialtjänsten måste vara särskilt uppmärksam på dessa personers livssituation med fokus på barns behov då de är extra utsatta. Vi inför en absolut nolltolerans mot hemlöshet för barn och avsätter pengar i budgeten för att hitta snabba lösningar.

För att lyckas med det sociala arbetet är det av största vikt att Nacka kan behålla yrkeserfarna socialsekreterare. Vi vill satsa på olika stödåtgärder för personalen såsom god löneutveckling, vidareutbildning och olika former av handledning.

I en bostad med särskild service för personer med funktionsvariation är det viktigt att personalen ständigt får utveckla sin kompetens för att kunna ge ett gott stöd och omsorg och för att bibehålla en god kvalitet. Det behöver skapas en långsiktighet och hållbarhet i tillgång till utbildning och handledning för personalen som arbetar där. Vi vill möjliggöra att personalen ska kunna arbeta hälsofrämjande och förebygga fysisk och psykisk ohälsa hos personer med funktionsvariation.

Civilsamhället spelar en väldigt viktig roll i det sociala arbetet, och särskilt när det kommer till de förebyggande insatserna. I satsningen i kommunstyrelsen är även socialnämnden en del.

Eftersom Miljöpartiet väljer att lämna skattesatsen oförändrad så har vi utöver styrets budgetförslag möjlighet att föreslå:

- Ökad ram 4 mnkr för socialnämnden (myndighet och huvudmänna)

Utbildningsnämnden

Nackas skolor och förskolor ska stimulera nyfikenhet, kreativitet och glädje. Vi vill att alla barn oavsett bakgrund eller förutsättningar ges plats att lära och utvecklas på sina villkor. Skolan ska vara en trygg plats där alla barn är välkomna, och där lärare ska kunna fokusera på sina arbetsuppgifter.

Det ekonomiska läget och inflationen påverkar förskolor och skolor med höjda löner och priser. Det är viktigt att skolorna står starka även i tuffa ekonomiska tider eftersom de lägger grunden för vårt samhälle även framöver. Vi höjer checkarna för förskola, pedagogisk omsorg, grundskola och gymnasieskola mer.

Inga barn ska rekryteras till den organiserade brottsligheten. För detta krävs samverkan, förebyggande arbete och större satsningar på förskola och skola. Forskningen visar tydligt att förebyggande arbete och satsningar på skolan är det mest effektiva sättet att bryta utanförskap som är en grogrund för utsatthet och kriminalitet. Vi höjde i vår budget förra året tillägget som fördelar extra resurser till skolor med strukturella utmaningar och välkomnar den satsning som nu görs här.

Det är populärt att bygga stora förskolor som genererar stordriftsfördelar vad gäller bland annat administration. Samtidigt är större förskolor inte det bästa för barn och pedagoger. Genom att anvisa för flera mindre förskolor inom samma enhet kan stordriftsfördelarna tas till vara utan att behöva samla allt under "samma tak". Vi vill därför titta på hur man på detta sätt kan skapa mindre förskolor i Nacka.

Nacka har för stora barngrupper och det påverkar inte minst tryggheten för barnen: ju fler barn och vuxna, desto fler personer måste barnen ha en

relation till. Stora barngrupper i förskolan påverkar också arbetsmiljön eftersom det blir svårare att bedriva pedagogisk verksamhet, se och ha tid för alla barn. Vi har i vår budget de senaste åren satsat riktade medel på minskade barngrupper och välkomnar det uppdrag som nu läggs i kommunstyrelsen om att hitta någon form av bonus för att öka kvaliteten.

Även inom fritidshemsverksamheten finns utmaningar gällande behörig personal, lärarresurser, samverkan och stora grupper. Vi satsar därför i år särskilt på ett fritidslyft och ökar checken för fritids. Vi välkomnar det uppsökande arbete som ska göras för att fler barn ska gå på fritids.

Kultur och demokrati är viktiga delar av skolans uppdrag. En höjd kulturpeng är en del men även tillgång till skolbibliotek är viktig. Det handlar om demokrati, skolresultat, det kompensatoriska uppdraget och om att vända trenden mot mindre läsande och sämre läsförståelse. Från och med 2025 kommer det att vara lag på att alla elever har rätt till bemannade skolbibliotek. Det är en stor, men viktig, omställning för många skolor. Vi vill därför undersöka hur fler gemensamma skolbibliotek kan skapas på ställen där det finns flera skolor i närheten. Även en ökad samverkan mellan skolor kring resurser för skolbibliotekarier och ökad samverkan med folkbiblioteken kan vara delar här.

Med införandet av ett kommunövergripande system för lokalbokning skulle det bli en mer effektiv användning av lokaler. Detta ser dock ut att ha lett till att skolor och förskolor avstår från att boka exempelvis idrottshallar för att spara pengar. Därför fick vi i samverkansavtalet med M, C, L och KD in en skrivning om att detta ska följas

upp och det är bra att det nu ska göras. Det nya systemet får inte begränsa barns möjlighet till idrott och rörelse.

Näringsrik, god och vällagad mat och att få äta sig mätt är också en jämlikhetsfråga. Arbetet för att nå Nackas miljömål måste även bedrivas i skol- och förskoleköken. Vi satsar därför på ett särskilt "(Kli)matlyft" med fokus på mer vegetarisk, ekologisk och säsongsanpassad mat samtidigt som arbetet mot matsvinn ökar.

Vi vill utveckla verktyget "Jämföraren" med fler variabler om tillgång till vegetarisk mat, tillagningskök, storlek på barngrupper och utomhusytor samtidigt som svarsfrekvensen behöver framgå. Vi vill också att 2030-indikatorerna för skolan inkluderar ekologisk och vegetarisk mat samt uppgifter om utemiljöer så att vi kan följa upp och förbättra barns tillgång till stimulerande och pedagogiska utrymmen.

Eftersom Miljöpartiet väljer att lämna skattesatsen oförändrad så har vi utöver styrets budgetförslag möjlighet att föreslå:

- Ökad ram fritids 2,3 mnkr
- Ökad ram förskola och pedagogisk omsorg 4,5 mnkr
- Ökad ram förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola 6,8 mnkr
- Ökad ram "(Kli)matlyftet" för klimatsmart, ekologisk mat 4 mnkr
- Ökad ram skolbiblioteken 2 mnkr

Äldrenämnden

Att bli äldre i Nacka ska kännas tryggt. Kommunen ska vara ett självklart stöd som hittar lösningar anpassade efter individens önskemål och förutsättningar, i allt från boendeanpassning till omsorg.

Som del av det hälsofrämjande arbetet inom äldreomsorgen vill vi att Äldrenämnden, i samarbete med Kulturnämnden, tittar på hur Nackas äldre kan få tillgång till olika typer av kulturupplevelser.

För att möta efterfrågan på olika typer av boenden för äldre behöver vi planera för fler seniorbostäder när vi bygger. För att öka valfriheten och minska ensamheten bland äldre vill vi se fler boendeformer, som kollektiv- och generationsboenden. Det är också viktigt att det finns olika typer av bostäder på olika platser i kommunen och närheten till kollektivtrafik är viktig. Att fortsatt kunna bo tillsammans är viktigt och vi vill att kommunen erbjuder en hyresgaranti för äldre med låg pension som vill flytta till hyresrätt. Detta för att klara hyresvärdarnas krav eftersom månadsinkomsten är avgörande, oavsett övrig ekonomisk situation.

Äldreomsorgen ska präglas av förutsägbarhet, trygghet och långsiktighet, både för brukare och personal. Låg personalomsättning, bra löner och vidareutbildning skapar en bättre situation för alla. Att ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor är en annan viktig del av att attrahera och behålla kompetent personal.

God personalkontinuitet är avgörande för vilken kvalitet hemtjänsten har för kunderna, och ger personalen en bättre arbetssituation. Miljöpartiet välkomnar höjningen som nu görs av kontinuitetsbonusen, då den har visat sig ha önskvärd effekt, men vill höja den

ytterligare. Vi vill också utreda hur hemtjänsten skulle kunna organiseras i mindre team som självständigt arbetar med ett begränsat antal fasta kunder.

Nacka ska ha en konkurrenskraftig egen produktion av välfärdstjänster. Dels för att kunna erbjuda medborgarna valfrihet, men också för att kompetens alltid ska finnas i kommunens egen organisation. Idag saknar kommunen helt egen produktion inom hemtjänsten vilket både inskränker medborgarnas valfrihet och begränsar kommunens egen kompetens. Miljöpartiet ser att Nacka i framtiden behöver en kommunal hemtjänst.

Miljöpartiet vill utveckla stödet till anhöriga som ofta tar ett stort ansvar i omsorgen. Det är en feministisk fråga då det i de flesta fall är kvinnor som går ned i arbetstid och förlorar inkomst och pension som följd. Miljöpartiet vill fortsätta satsa på stöd för vård av anhöriga och bevilja insatser som avlösning i hemmet, dagverksamhet, korttidsboende, hemtjänst, omvårdnadsbidrag och trygghetslarm. Vi vill fortsätta satsa på kommunens demenssjuusköterska och anhörigkonsulenter inom ramen för anhörigcenter. Dessa personer kan hjälpa anhöriga strukturera upp situationen kring den hjälpsökande och erbjuda personligt stöd.

Vi har tidigare i olika former drivit frågan om en äldreombudsman. Vi ser att den äldrekoordinator som idag finns kan fylla denna funktion och arbeta för och med äldre, även mer i samverkan med civilsamhället.

Välfärdsteknologi inom äldreomsorgen kan öka möjligheterna för äldre att leva tryggt i hemmet och bidra till ett aktivt liv och delaktighet i samhället. Men utan rätt stöd kan den också skapa ett digitalt utanförskap. Det måste fortsatt

finnas alternativa kanaler för kontakt med myndigheter och kommun. Vi får heller aldrig glömma att det mellanmännsliga mötet ofta är det viktigaste inom äldrenämndens verksamhet.

Vi ser också att de företag som utför tjänster inom nämndens område

behöver redovisa hur de arbetar med att uppfylla Agenda 2030-målen som alla nämnder ska arbeta med. En effekt av klimatförändringarna är höjd medeltemperatur och ökad risk för värmeböljor. Vi vill att Nackas särskilda boenden klimatanpassas så att inomhustemperaturen går att reglera även sommartid.

Eftersom Miljöpartiet väljer att lämna skattesatsen oförändrad så har vi utöver styrets budgetförslag möjlighet att föreslå:

- Ökad ram äldrenämnden (myndighet och huvudmänna) 0,6 mnkr
- Ökad ram kontinuitetsbonus 0,5 mnkr
- Utredning teambaserat arbets sätt i äldrevården 0,7 mnkr

Överförmyndarnämnden

Miljöpartiet har samma förslag till budget som M, C, L och KD.

Grunden för vår budget

Klimatförändringarna är ett globalt hot och Nacka kommun kan inte ensamma stoppa världens växthusgasutsläpp, men vi behöver göra vår del. Vi kan visa hur omställningen kan gå till genom att våga gå före, testa nya styrmedel och åtgärder, sikta mot ambitiösa mål och utveckla nya arbetssätt. Vi har som en rik kommun goda förutsättningar för detta och vi i Miljöpartiet vill därför att Nacka kommun åtar sig att vara klimatneutralt redan 2030.

Att som individ leva hållbart i ett ohållbart samhälle är nästintill omöjligt. Vi som kommun har möjlighet att förändra regler, incitament och system så att det blir lättare. Vi måste agera tillsammans och bygga ett system där det är lätt att göra rätt.

Ekologiskt hållbart Nacka

Vad individer, företag och föreningar gör spelar stor roll. Men, omställningen till ett hållbart samhälle kräver gemensam handling och kommunen har en central roll att spela. Det handlar dels om våra egna utsläpp, men också om att skapa förutsättningar och vara ett gott föredöme. Den klimatstrategiska enheten och klimat- och miljödirektören är viktiga funktioner, men vi vill också inkludera ett klimatneutralt Nacka som övergripande mål för kommunen, så att målet om nettonollutsläpp finns med i alla kommunens verksamheter. Nacka som organisation måste gå före i arbetet genom att vara helt fossilbränslefritt till 2025. Utöver fordonsflottan gäller detta också arbetsredskap och maskiner men att också premiera hållbara val vid upphandlingar.

Vi anser att Nacka har bättre förutsättningar att ställa om än många andra kommuner i Sverige då vi bygger

mycket nytt och då har möjlighet att göra rätt från början. För Nackaborna skulle en klimatneutral kommun betyda en tystare miljö och renare luft när fordonstrafiken går över till eldrivna fordon, och mer gång-, cykel- och kollektivtrafik. Det betyder också att Nacka måste öka mängden lokalt producerad förnybar energi, ställa högre krav på energieffektivisering i nybyggda bostäder och bygga med lägsta möjliga koldioxidavtryck sett till material och utförande.

Vägtrafiken står för en stor del av kommunens utsläpp av växthusgaser. Mycket behöver göras för att ställa om och effektivisera trafiken. Vi vill att kommunen lobbar för mer och ny sorts kollektivtrafik bl.a. i form av tunnelbana till Orminge och Älta, stadslinbana, fler pendelbåtar och matarbussar som tar resenärer till större kollektivtrafikknutpunkter och barn och unga till fritids och idrottsaktiviteter. Nu accelererar arbetet med att installera solceller på kommunens byggnader och Miljöpartiet vill att Nacka är drivande i arbetet för ökad regional samverkan om vindkraft till havs. Vi vill titta på hur kommunen kan investera i havsbaserad vindkraft samt ge Nacka Energi försäljnings AB i uppdrag att identifiera investeringar i förnybar energi med möjlighet för Nackabor att bli delägare.

Byggsektorn står för en stor del av Sveriges totala klimat- och miljöpåverkan. I Nacka planeras mycket byggande, så våra beslut om hur och vad som ska byggas får stor påverkan på framtida klimatutsläpp och ekosystem, vilket motiverar våra många förslag på hur stadsbyggnadsprocessen bättre kan integrera hållbarhetsperspektivet. Hus kan byggas men allt det där andra i en stad – sammanhållning, relationer och

mötesplatser – skapas. Hållbar stadsmiljö är en blandning av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser, kultur och service med ett trafiksystem där gång-, cykel-, och kollektivtrafik dominerar. Vi behöver både tydligt avgränsade stadsparker, gröna mellanrum och trädkantade gator. Vi behöver fler ickekommersiella mötesplatser, ytor för lek, spontankonst och möten över generationsgränserna. Allt detta är del av vår vision om 15-minutersstaden, där det mesta du behöver i din vardag finns en kvart bort till fots eller med cykeln.

Det gröna är stadens lungor som renar både vatten och luft samtidigt som det ger oss utrymme för rekreation och avslappning. Grönska minskar buller och lyfter andra ljud i staden för en god levande- och boendemiljö. Olika typer av träd bidrar på olika sätt i staden, de kan t.ex. rena luft, ta hand om dagvatten eller ge svalka. Särskilt lövträd kan sänka temperaturen i städer och inför ett förändrat klimat och de förhöjda temperaturer vi idag är på väg mot behöver vi planera för en svalare stad. Gröna, växtbäcklädda bullerskydd är bullerdämpande samtidigt som växtligheten i dem renar luften, tar hand om dagvatten och ökar den biologiska mångfalden i staden eftersom fåglar, fjärilar och andra insekter trivs bland växterna. Värdet av grönska och natur får inte glömmas i planeringen och ekosystemstudier måste därför finnas med när vi bygger. Vi behöver också lyfta blicken och se flöden av grönska och biologisk mångfald över mer än en detaljplan. Mark är hårdvara och finns det inte en övergripande plan för grönområden och gröna samband så riskerar all mark att bebyggas. När en ny översiktsplan nu tas fram ska en inventering göras för att skydda mer natur. Detta är tack vare samverkansavtalet och målbilden att 30% av Nackas natur, både land och vatten, skyddas i enlighet med den internationella forskarkårens

rekommendationer för att stoppa artdöden och värna den biologiska mångfalden.

Det gröna kompletteras av det blå - Nackas vattendrag och kuster. Vi vill se friska sjöar och en levande Östersjö fritt från övergödning och gifter. Tack vare samverkansavtalet ska fler sjöar renas och flera våtmarker restaureras. I arbetet för renare kuster och kajer görs nu också en satsning på att "fiska skrot", något Miljöpartiet tidigare föreslagit.

Kommunen har som mål att minst halva Nacka ska vara grönt och att alla invånare ska ha nära till olika typer av grönområden och stränder. Men det är här också viktigt att vi bevarar de gröna kilarnas funktioner och skapar spridningskorridorer för att binda ihop alla mindre grönområden i kommunen. Här gäller det också att se till vad för grönska som planeras och att kvalitet får kosta, sett till metoder att anlägga och val av grönska. Miljöpartiet är helt emot den planerade exploateringen av den värdefulla naturen i Ryssbergen. Istället vill vi bygga bort Värmdöleden en längre sträcka genom centrala Nacka och samverka med aktörer för att hitta lösningar för det. Om hälften av den bebyggelsebara yta som tillskapas ovanpå tunneln reserveras för bostäder, räcker exploateringsvinsterna till för att avsätta den andra hälften av till idrottsplatser och natur. På så vis får vi utan kostnad ett tystare och grönare Nacka samtidigt som vi skapar nya centrala utrymmen för både idrott, bostäder och verksamheter. Miljöpartiet vill att det tas fram en idéstudie för en självfinansierad tunnelloösning. Miljöpartiet vill också göra en inventering av möjliga överdäckningsbara ytor på redan hårdgjord mark. I Stockholm planeras just nu en överdäckning av hela Centralstationsområdet. Utöver att skapa nya byggytor bidrar oftast överdäckningar med många andra positiva värden. Vi vill att kommunen

identifierar möjliga platser och ser om det finns byggherrar som vill överdäcka.

Nacka kommun har antagit sex lokala miljömål som ska uppdateras kontinuerligt. Även målen i FN:s Agenda 2030 ska implementeras. Tanken är att miljömålen ska gälla för alla verksamheter i kommunen och beröra alla delar av samhället – från politiska nämnder till enskilda Nackabor. Miljöpartiet har påpekat att det krävs ett samordnat arbete för att ställa om till ett hållbart Nacka. Den nya klimatstrategiska enheten, klimat- och miljödirektören samt arbetet med ett uppdaterat klimat- och miljöprogram är sådant som kommer till tack vare samverkansavtalet och gör att Nacka kan arbeta målinriktat.

Direktören ska även ha ansvaret för klimatanpassningsplanen. Kommunen behöver identifiera risker och öka beredskapen för vad ett förändrat klimat kommer att föra med sig. Direktören kommer spela en viktig roll i flera av de satsningar vi drivit igenom som del av samverkansavtalet, vad gäller allt från att ta fram en plan för att minska klimat- och miljöpåverkan från livsmedelsinköp till att bevaka hur kommande stadsbyggnadsprojekt lever upp till våra hållbarhetsmål.

Våra kommunala bolag behöver vara kraftfulla verktyg i omställningen. Men då måste kommunen som ägare ge tydliga direktiv om hur detta ska ske. Bolagens ekonomiska kalkyler behöver ta hänsyn till livscykelkostnader. Investeringar som är lönsamma ur ett livscykelperspektiv (LCC) ska alltid genomföras och LCC-beräkningar ska alltid finnas med i beslutsunderlagen. På sikt vill vi att Nacka ska bli självförsörjande på energi och mer resilient inom fler strategiskt viktiga samhällsfunktioner, t.ex. dricksvatten. Vi vill möjliggöra för kommunens elnät att via laddstationer hämta el från elfordonsbatterier för att kapa effekttoppar i nätet. Antalet elbilar i

Nacka ökar i rask takt och elektrifiering av fordonsflottan är avgörande för att nå klimat- och miljömålen. Vi vill också att kommunen ser till att det öppnas ett tankställe för lokalt producerad vätgas i Nacka. Vi vill se lokalt producerad biogas från vårt matavfall och eget biokol från vårt trädgårdsavfall. Vi vill utveckla kommunens återvinningscentraler till riktiga kretsloppscentraler där reparationer, renoveringar och försäljning skapar gröna jobb och bättre tar vara på jordens resurser.

Vi vill verka för en hållbar livsstil utan bil. Vi måste låta bilägarna bära sina egna kostnader och låta marknaden styra priset på parkeringsplatser. Vi vill uppmuntra byggbolag i Nacka att erbjuda innovativa och kreativa mobilitetslösningar istället för att tvinga dem att bygga dyra parkeringsplatser. Vi vill också att de parkeringsplatser som behövs idag byggs i parkeringshus ovan jord som kan omvandlas till något annat när behovet av dem inte längre finns, istället för gatuparkering och dyra parkeringsgarage under jord. Vi ser att vi måste dela mer på bilar och vill se fler bilpooler i Nacka, något kommunen ska arbeta för tack vare vårt samverkansavtal. Det här möjliggör för en effektiv användning av både bilar och yta. Ett samhälle planerat utifrån människor i stället för bilar blir trevligare, miljövänligare och hälsosammare.

Cykeln är ett platseffektivt, hälsosamt och billigt alternativ till bilen och när Nacka förtätas vill vi att en större andel av resor inom och från kommunen görs med just cykel. Tack vare samverkansavtalet höjs nu ambitionerna för att öka cyklingen. Vi vill bygga flera och säkra cykelparkeringar, och införa ett låncykelsystem kompatibelt med Stockholms där även elcyklar ingår. Vi vill också styra upp parkeringen av

elsparkcyklar genom att planera för och anvisa centralt belägna parkeringsplatser för dessa. Vi vill skapa tillgänglig service för cykelpendlare samtidigt som vi erbjuder arbetsträning för de som står långt från arbetsmarknaden med mobila "cykelkök" längs kommunens stora cykelstråk. Vi vill se en Östlig förbindelse med stor kapacitet att transportera människor med mindre fokus på bilar. Istället för en vägförbindelse vill vi se en "Österled" med stadslinbana, mer tunnelbana och fler tvärförbindelser på vatten. Vi vill också verka för matarbusslinjer så att fler som bor utanför centrala Nacka enkelt kan ta sig till ett lokalt centrum och en större kollektivtrafikplats. Miljöpartiet föreslår också en modell med differentierade internräntor där investeringar som genererar mer biltrafik och därmed motverkar uppfyllelsen av kommunens miljömål belastas med högre kapitalkostnad, och där investeringar som bidrar till att uppfylla miljömålen får lägre kapitalkostnad.

Vi vill se 30 km/h som norm i centrala Nacka samt lokalcentrum för en tystare och säkrare närmiljö där vi möjliggör för tydligt uppmärkta cykelgator. Vi vill identifiera platser i Nacka som kan omvandlas till sommargångator där vi kan möjliggöra för foodtrucks, kulturupplevelser och mötesplatser för ett levande stadsrum.

Socialt hållbart Nacka

Miljöpartiet vill att kommunen tar en mer aktiv roll i samhällsplaneringen när det gäller vilken typ av bostäder, lokaler och anläggningar som behövs för att bygga bort segregation och otrygghet. Social och ekologisk hållbarhet kostar pengar på kort sikt, men ett inkluderande samhälle där alla får plats är även ekonomiskt lönsamt över tid. Nacka ska vara bäst på att vara kommun och en bra kommun bör

bedömas efter hur den tar hand om sina svagaste medborgare. Staden får inte delas upp i olika segregerade områden. Olika typer av bostäder ska finnas i samma kvarter för att bidra till boendeintegrationen.

I Nacka är det brist på hyresrätter. Om vi vill skapa bostäder för alla i Nacka måste vi politiker agera och ta ansvar för det den fria marknaden inte klarar av. Om marknaden själv får bestämma, riskerar Nacka stad bli segregerat. Idag finns det många äldre som sitter fast i sin bostad och andra grupper som inte ens kommer in på bostadsmarknaden för att de inte når upp till hyresvärdarnas högt ställda inkomstkrav. Vi vill att kommunen inför en kommunal hyresgaranti för att underlätta för fler att skaffa en första bostad men även för att öka rörligheten på bostadsmarknaden.

Miljöpartiet vill se kommunalt ägda bostäder. Det är en lönsam investering, både ekonomiskt och socialt, och innebär att det inte bara är marknaden som styr. När vi bygger själva kan vi bryta upp bostadssegregationen, ställa högre krav på klimatsmart byggande och ekologisk hållbarhet. Miljöpartiet vill att kommunen bygger upp ett eget bostadsbestånd av hyresrätter i Nacka. Utöver vanliga hyresrätter kan kommunen även bygga andra bostadstyper som trygghetsboenden eller kollektiv- och generationsboenden.

Att ha ett jobb gör att man är delaktig, känner sig behövd och får en mindre pressad ekonomi. Ekonomisk och social trygghet är i högsta grad en folkhälsofråga. Med trygghet och trivsel ökar kreativiteten och människor vågar mer. Det krävs trygga system för att människor ska våga satsa, starta företag eller byta jobb. Men också trygga system för att arbetsgivare ska våga anställa. En del av kommunens näringslivsstrategi ska också vara att skapa flexibla fysiska miljöer för

nystartade företag och att kommunen aktivt erbjuder forum för rådgivning, mentorskap och finansieringsinsatser. Vi vill skapa förutsättningar för gröna jobb och locka hit fler små och medelstora företag.

Fler flexibla arbetskontor och satellitkontor behövs för att minska resor och underlätta för nya företag att etablera sig. I omställningen till ett hållbart samhälle måste vi tänka nytt både kring resvägar och arbetsplatser. Idag är det många som har möjlighet att arbeta på distans. Det möjliggör för att kunna arbeta någon annanstans än på en traditionell arbetsplats, men även för att kunna undvika arbetsresor i rusningstrafik. Att ha ett co-working-ställe i närheten av sitt hem öppnar nya möjligheter till att slippa jobbspända alla dagar, samtidigt som det ger social samvaro och nätverkande med människor som du inte träffar när du sitter hemma och jobbar på distans. I stället för att planera ett Nacka utifrån privatbilism i rusningstrafik måste vi planera för nya resesätt. Om fler slipper pendla från Nacka och i stället kan hyra en plats på ett lokalt satellitkontor minskar rusningstrafiken samtidigt som det lokala näringslivet får större underlag för till exempel lunchrestauranger och handel.

Miljöpartiet vill ge alla barn och pedagoger en lugnare och tryggare lärande- och arbetsmiljö. Vi vill ha en hållbar skola och förskola där lika mycket pengar per elev ska gå till pedagogisk verksamhet och där barngrupperna blir mindre. Vi vill satsa på fler utbildade pedagoger och mindre barngrupper i förskolan. Vi vill även att det byggs fler och mindre förskolor i stället för ett fåtal stora, genom att planera så att flera mindre förskolor inom samma geografiska område kan drivas som en större enhet. Vi vill skapa en rättvisare skola genom att skolornas lokalhyra ersätts i ett separat system vid sidan av skolpengen eller att extra

pengar för höga lokalkostnader ersätts utöver skolchecken, något som möjliggörs i skolförordningens 14:e kap. 6§.

Mat som är bättre för klimat och miljö är oftast bättre även för hälsan. Maten står för en stor del av vår klimatpåverkan och det är idag möjligt att på ett enkelt sätt halvera denna. I förskola och skola grundläggs mycket av våra matvanor och i dessa verksamheter ska vegetariska alternativ alltid vara förval och animaliska produkter tillval. Kommunen har miljö- och klimatmål kopplat till livsmedelsinköp som i nuläget inte uppnås. Vi menar att sådana mål kräver en tydlig plan och uppföljning. Vi vill att det genom "Jämföraren" ska gå att jämföra olika verksamheter inom skola och barnomsorg utifrån fler grunder än idag: exempelvis andel ekologisk och vegetarisk mat och huruvida skolan har ett tillagningskök. Vi vill också att kommunen i upphandlingar av livsmedel ställer krav som bland annat anger att antibiotika och nitrit inte får förekomma. Tack vare samverkansavtalet ska en plan för att minska klimatpåverkan från mat som serveras i kommunens verksamheter tas fram. Vi vill att frukt som serveras till våra barn ska vara 100 % ekologisk och växtbaserade "mejeriprodukter" ska erbjudas i alla skolor och förskolor.

Elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Miljöpartiet vill skapa en mer jämlik elevhälsa. I nuläget finansieras denna via skolpengen och eftersom det inte bara är Nackaelever som går i Nackaskolor så är detta en fråga som behöver lyftas och diskuteras över kommungränsen. Vi vill att Nacka kommun ser över hur vi kan rikta resurser till elevhälsan på ett effektivt och rättvist sätt och lyfter frågan i Storsthlm.

Social hållbarhet handlar också om att ha med sig jämställdhetsperspektivet,

och en jämställdhetsatsning är tillgången till kostnadsfria mensskydd, något som finns i flera kommuner. Att ha mens är ingenting man väljer och därför vill vi titta på hur tillgång till kostnadsfria och lättillgängliga mensskydd kan införas i Nacka.

Kulturen utgör en viktig demokratisk mötesplats där olika samhällsåskådningar möts och där förutsättningar för tillit och respekt skapas. Möjligheten till en meningsfull fritidssysselsättning och tilltalande och intressanta boendemiljöer är avgörande inte bara för den enskildes välmående utan också för känslan av egenmakt och engagemang. Offentlig konst kan spela en viktig roll i stadsutvecklingen och för att lyfta områden. Miljöpartiet vill ha mer konst i lokalsamhället och att en procent vid ny-, om- och tillbyggnader ska gå till att förse offentliga utrymmen med konst eller gestaltning.

Att lägga resurser på förebyggande arbete är viktigt och samhällsekonomiskt lönsamt, även om det kan ta tid innan effekten av satsningarna visar sig. På längre sikt innebär dock förebyggande och stödjande arbete även en ekonomisk vinst. Vi vill arbeta långsiktigt och satsa resurser på människor i behov av stöd, samt på hälsa och välbefinnande för unga och äldre.

Att Nackas medborgare på äldre dagar kan behålla sin hälsa och tillhöra ett socialt sammanhang är viktigt både för välbefinnande och livskvalitet. Att arbeta hälsofrämjande är att arbeta förebyggande och undvika exempelvis sjukdom och fallskador. Att vara frisk kan också betyda att individen blir mer självständig och mindre beroende av hjälp utifrån. Äldreomsorgen ska alltid erbjuda god, närlagad, näringsrik och ekologisk mat. Äldre som är beroende av hemtjänst bör kunna välja att äta en måltid om dagen tillsammans med andra.

Nyanlända är speciellt utsatta på bostadsmarknaden eftersom de till en början saknar nätverk i det svenska samhället. Vi vill att kommunen mer stöttar de ideella krafter som verkar i kommunen och också verkar för att fler familjer ska öppna sina hem för nyanlända. Miljöpartiet vill se att även kommunalt ägda aktörer verkar inom vuxenutbildningen både vad gäller SFI och samhällsorientering men också vad gäller de övriga kurser som finns inom Komvux. Eftersom kommunen är en stor arbetsgivare på området utbildning så skulle kommunala alternativ inom dessa områden även kunna användas för att snabbt ställa om resurser och kompetens för att möta nya behov som uppstår.

Ekonomiskt hållbart Nacka

Det finns begränsningar för vad vår jord klarar av och vårt samhälle och ekonomi måste växa med hänsyn till att det faktiskt finns ekologiska gränser. Det är politikens ansvar att forma marknadens förutsättningar så att resurser används i överensstämmelse med villkoren för ett hållbart samhälle. När det ekonomiska och ekologiska systemet krockar är det ekonomin som måste anpassas. Det handlar om några självklara principer: det som är bra för människor och miljö ska vara billigt, det som är dåligt ska vara dyrt och det som är alltför skadligt ska förbjudas.

Den ekonomiska politiken ska sträva efter jämlikhet och ge alla möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. I samhällen med ökande ojämlikhet bryts framtidstron ner och den sociala oron ökar. I praktiken betyder detta att politiken måste vara beredd att styra ekonomin mot ett mer hållbart samhälle. Vi måste kunna göra investeringar som är långsiktigt hållbara, även om de kostar mer just nu. För detta behövs

livscykelanalyser vid investeringar, satsningar på återbruk och återvinning och ett förebyggande arbete för människors välmående.

För att värna miljön och öka resurseffektiviteten måste Nacka satsa mer på delningsekonomi där vi ger varandra tillgång till saker, ytor, transporter, tid, data eller kompetens som annars underutnyttjas. Vi vill också skyndsamt genomföra alla investeringar som är ekonomiskt lönsamma, just för att de är ekonomiskt lönsamma och sparar pengar. Tyvärr sätter man idag först en investeringsram och prioriterar sedan olika investeringar utifrån denna. Vi vill genomföra alla ekonomiskt lönsamma investeringar i byggnader, vägnät och gatubelysning m.m. skyndsamt.

Nacka ska ha en konkurrenskraftig egen produktion av välfärdstjänster. Dels för att kunna erbjuda medborgarna valfrihet, men också för att kompetens alltid ska finnas i kommunens egen organisation. Idag saknar kommunen helt egen produktion inom hemtjänsten vilket både inskränker medborgarnas valfrihet och begränsar kommunens egen kompetens. Miljöpartiet vill ha en personligare hemtjänst där det inte ständigt ska vara ny personal som kommer hem till den äldre. I nuläget träffar en äldre person med hemtjänst väldigt många vårdanställda, vilket gör det svårare att bygga en tillitsfull relation.

En fråga som aktualiserats på senare år är hur mycket det egentligen går att effektivisera inom den kommunala verksamheten eftersom sparbetning förr eller senare riskerar gå ut över medarbetarnas hälsa. Utbrändhet är något som stadigt ökar och Miljöpartiet vill att kommunen ska bli mer lyhörd på signaler om för hög arbetsbelastning inifrån den egna organisationen. Vi vill kunna erbjuda personalen vidareutbildning, stöd och mer handledning. Vi vill också att

kommunen ser över vilka arbetsplatser som skulle kunna flyttas till olika typer av kontorslokaler utanför stadshuset.

Vi vill se ”grön skatteväxling” i Nacka som ett verktyg i omställningen. Det innebär att sådant som är miljöfarligt ”beskattas” och subventionerar klimat- och miljövänligare alternativ. Det är ett bra ekonomiskt styrmedel vi kan använda oss av för att nå våra hållbarhetsmål. Genom att införa ”grön skatteväxling” inom bygglovstaxan kan vi gynna goda exempel på byggnadsteknik samtidigt som mindre bra sätt att bygga på sett till klimat- och miljöpåverkan missgynnas.

Solceller för lokal elproduktion och solvärme som vi föreslagit i olika projekt är idag ekonomiskt lönsamma investeringar om man ser till investeringens hela livslängd. Samtidigt är satsningar på solenergi också bra för klimat och miljö. Den typen av investeringar är helt nödvändiga om vi ska klara de globala klimat- och miljömålen.

Vi vill också att kommunen i alla markanvisningsavtal kräver att byggherrarna sätter upp egna solceller eller upplåter yta på sina tak och upphandlar solel via PPA. Internationellt är PPA en erkänd affärsmodell för solcellsinvesteringar och EU listar PPA som en av nycklarna till ett fossilfritt samhälle. En ekonomisk fördel för kommunen med PPA är att det inte blir någon investeringskostnad eller bindning av kapital, och att vi slipper alla problem som är förknippade med att äga. Kostnaden för solcellerna sprids istället ut över många år till ett i förväg förhandlat fast pris per kWh. Vidare är det bra för det lokala näringslivet om kommunen på allvar kommer i gång med PPA och upphandlar lokalproducerad solel. För klimatet och miljön spelar det ingen roll vem som äger en solcellsanläggning, det viktigaste är att investeringen blir av.

Tabeller

Kommunstyrelsen driftbudget

Kommunstyrelsen	Prognos									Justering			Budget 2024			Skillnad budget 2023 och 2024	
	Utfall		Budget	T2	Förändring		Alliansens Budget 2024			Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Netto	mkr	%	
	2022	2023	2023	Voly	Satsningar	Intäkt	Kostnad	Netto									
Kommunfullmäktige	-7,9	-3,5	-5,0	0,0	-2,0	0,0	-5,5	-5,5			0,0	-5,5	-5,5	-2,0	57,1%		
Revision	-2,6	-3,2	-3,2	0,0	0,0	0,0	-3,2	-3,2			0,0	-3,2	-3,2	0,0	0,0%		
Kommunstyrelsen	-97,3	-88,2	-92,7	44,8	0,0	0,0	-43,4	-43,4		-2,0	0,0	-45,4	-45,4	42,8	-48,5%		
Val och demokratinämnden	-4,2	-1,5	-1,5	-4,5	0,0	0,0	-6,0	-6,0			0,0	-6,0	-6,0	-4,5	300,0%		
Stadsledning	-60,5	-68,2	-65,7	-55,0	-14,5	254,3	-392,0	-137,7			254,3	-392,0	-137,7	-69,5	101,9%		
Kommungemensamt	0,0	0,0	0,0	-11,1	0,0	0,0	-11,1	-11,1			0,0	-11,1	-11,1	-11,1	-		
Fastighetsenheten	30,1	6,3	6,3	11,0	-6,8	809,4	-798,9	10,5			809,4	-798,9	10,5	4,2	66,7%		
Särskilda fastighetsobjekt	-10,0	-11,0	-11,0	-11,0	0,0	0,0	-22,0	-22,0			0,0	-22,0	-22,0	-11,0	100,0%		
Stadsutveckling	-2,1	-15,4	-15,4	-3,5	-9,9	0,0	-28,8	-28,8			0,0	-28,8	-28,8	-13,4	87,0%		
Välfärd skola	11,0	1,0	1,0	0,0	0,0	666,7	-665,7	1,0			666,7	-665,7	1,0	0,0	0,0%		
Välfärd samhällsservice	10,7	1,0	2,0	0,0	0,0	2 140,0	-2 139,0	1,0			2 140,0	-2 139,0	1,0	0,0	0,0%		
Brandförsvär	-41,0	-40,3	-42,2	-2,1	0,0	0,0	-42,4	-42,4			0,0	-42,4	-42,4	-2,1	5,2%		
Ombokning tekniska justeringar	-6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Summa	-180,0	-223,0	-227,4	-31,4	-33,2	3870,4	-4158,0	-287,6	0,0	-2,0	3870,4	-4160,0	-289,6	-66,6	29,9%		

Förändring med - tecken framför betyder en utökad budget

Nämnden för arbete och försörjning driftbudget

Nämnden för arbete och försörjning	Prognos									Justering			Budget 2024			Skillnad budget 2023 och 2024	
	Utfall		Budget	T2	Förändring		Alliansens Budget 2024			Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Netto	mkr	%	
	2022	2023	2023	Voly	Satsningar	Intäkt	Kostnad	Netto									
Grundläggande vuxenutbildning	-6,9	-10,0	-7,0	2,1	-0,2	0,6	-8,7	-8,1			0,6	-8,7	-8,1	1,9	-19,0%		
Gymnasial vuxenutbildning, check	-8,1	-10,5	-10,5	-4,5	-0,3	22,0	-37,3	-15,3			22,0	-37,3	-15,3	-4,8	45,7%		
Svenska för invandrare, check	-10,4	-14,9	-13,4	1,2	-0,3	0,8	-14,8	-14,0			0,8	-14,8	-14,0	0,9	-6,0%		
Arbetsmarknadsinsatser, check	-10,4	-12,0	-5,5	5,0	-0,2	0,0	-7,2	-7,2			0,0	-7,2	-7,2	4,8	-40,0%		
Arbetsmarknad, övrigt	-12,2	-13,0	-14,0	-1,5	0,0	2,5	-17,0	-14,5			2,5	-17,0	-14,5	-1,5	11,5%		
Ekonomiskt bistånd	-57,1	-62,0	-49,0	12,3	0,0	1,3	-51,0	-49,7			1,3	-51,0	-49,7	12,3	-19,8%		
Ensamkommande barn	-4,1	0,0	0,0	0,0	0,0	8,0	-8,0	0,0			8,0	-8,0	0,0	0,0	-		
Flyktingmottagande	4,3	0,0	-2,0	-5,0	0,0	25,0	-30,0	-5,0			25,0	-30,0	-5,0	-5,0	-		
Nämnd och nämndstöd	-1,3	-1,8	-1,8	0,0	-0,1	0,0	-1,9	-1,9			0,0	-1,9	-1,9	-0,1	5,6%		
Myndighets- och	-54,0	-55,9	-54,9	1,0	-1,2	1,4	-57,5	-56,1		-3,0	1,4	-60,5	-59,1	-3,2	5,7%		
Summa	-160,2	-180,1	-158,1	10,6	-2,3	61,6	-233,4	-171,8	0,0	-3,0	61,6	-236,4	-174,8	5,3	-3,0%		

Förändring med - tecken framför betyder en utökad budget

Fritidsnämnden driftbudget

Fritidsnämnden	Prognos T2									Justering			Budget 2024			Skillnad budget 2023 och 2024	
	Utfall		Budget	Förändring		Alliansens Budget 2024			Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Netto	mkr	%		
	2022	2023	2023	Volym	Satsningar	Intäkt	Kostnad	Netto									
Fritidsverksamhet	-36,2	-37,3	-37,3	-1,5	0,0	2,3	-41,1	-38,8		-1,2	2,3	-42,3	-40,0	-2,7	7,2%		
Fritidsanläggningar hyra/drift	-117,1	-134,8	-130,3	-4,8	-4,5	26,8	-170,9	-144,1			26,8	-170,9	-144,1	-9,3	6,9%		
Nämnd och nämndstöd	-1,1	-1,1	-1,1	0,0	-0,1	0,0	-1,2	-1,2			0,0	-1,2	-1,2	-0,1	9,1%		
Myndighets- och huvudmannaheter	-8,2	-8,6	-8,6	0,6	-0,2	0,0	-8,2	-8,2			0,0	-8,2	-8,2	0,4	-4,2%		
Summa	-162,6	-181,8	-177,3	-5,7	-4,8	29,1	-221,5	-192,4	0,0	-1,2	29,1	-222,7	-193,6	-11,7	6,5%		

Kulturnämnden driftbudget

Kulturnämnden	Prognos T2									Justering			Budget 2024			Skillnad budget 2023 och 2024	
	Utfall		Budget	Förändring		Alliansens Budget 2024			Intäkt	Kostnad	Intäkt	Kostnad	Netto	mkr	%		
	2022	2023	2023	Volym	Satsningar	Intäkt	Kostnad	Netto									
Kulturverksamhet	-42,6	-52,0	-52,1	-1,5	0,0	0,1	-53,6	-53,5		-5,4	0,1	-59,0	-58,9	-6,9	13,3%		
Kundval/check	-39,4	-43,6	-40,6	1,5	-1,7	12,7	-56,5	-43,8			12,7	-56,5	-43,8	-0,2	0,5%		
Kulturanläggningar hyra/drift	-47,0	-45,2	-44,7	-0,8	0,0	0,6	-46,6	-46,0			0,6	-46,6	-46,0	-0,8	1,8%		
Nämnd och nämndstöd	-1,1	-1,2	-1,2	0,0	-0,1	0,0	-1,3	-1,3			0,0	-1,3	-1,3	-0,1	8,3%		
Myndighets- och huvudmannaheter	-8,2	-8,2	-8,2	0,6	-0,2	0,0	-7,8	-7,8			0,0	-7,8	-7,8	0,4	-4,4%		
Summa	-138,4	-150,2	-146,7	-0,2	-2,0	13,4	-165,8	-152,4	0,0	-5,4	13,4	-171,2	-157,8	-7,6	5,1%		

Förändring med - tecken framför betyder en utökad budget

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden driftbudget

Resultaträkning

Resultaträkning	Utfall	Budget	Prognos T2	Budget
	2022	2023	2023	2024
Verksamhetens intäkter	1 754,2	2 337,8	1 696,6	2 525,6
Verksamhetens kostnader	-7 271,8	-7 821,7	-7 593,5	-8 644,4
Avskrivningar	-285,9	-305,2	-304,7	-328,3
Verksamhetens nettokostnader	-5 803,5	-5 789,2	-6 201,6	6 447,1
Skatteintäkter (inkl avräkning)	6 434,7	6 828,0	6 900,3	7 191,6
Inkomstutjämnning	-737,5	-869,5	-872,7	-946,1
Kostnadsutjämnning	315,2	298,9	300,7	324,5
Införandebidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Regleringsavgift/bidrag	297,9	202,6	255,2	339,4
LSS	-143,6	-143,5	-151,9	-151,6
Övriga generella statsbidrag	29,2	4,8	16,7	0,0
Fastighetsavgift	174,2	181,2	182,8	186,3
Skattenetto	6 370,1	6 502,6	6 631,0	6 944,1
Finansiella intäkter	72,7	88,6	97,3	84,5
Finansiella kostnader	-128,1	-219,8	-185,2	-219,3
Finansnetto	-55,5	-131,2	-87,9	-134,8
Resultat efter finansiella poster	511,1	582,2	341,6	362,2
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	511,1	582,2	341,6	362,2
jämförelsestörande poster	143,5	453,0	118,8	224,2
Resultat exklusive jämförelsestörande poster	367,6	129,2	222,8	138,0